

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

від _____ № _____ на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ

про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України (далі – ДРС) відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон) розглянула проект наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України «Про затвердження Гігієнічних вимог до харчоблоків, розташованих у закладах загальної середньої освіти» (далі – проект наказу), а також документи, що додаються до нього, подані листом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 08.10.2020 № 2601-06/61292-03.

За результатами розгляду проекту наказу та відповідного аналізу регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон), Державна регуляторна служба України

встановила:

положеннями проекту наказу передбачається затвердити гігієнічні вимоги до харчоблоків, розташованих у закладах загальної середньої освіти (далі – проект Вимог).

Однак, проект наказу не може бути погоджений у запропонованій редакції з огляду на таке.

1. Згідно статті 7 Законом України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (далі – Закон про безпечність) до повноважень центрального органу виконавчої влади, що формує та забезпечує реалізацію державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, зокрема серед інших, *належить* затвердження гігієнічних вимог до виробництва та обігу харчових продуктів.

Вимогами статей 41-51 Закону про безпечність врегульовані питання гігієнічних вимог зокрема, до *потужностей, приміщень, де обробляються або переробляються харчові продукти, транспортних засобів, обладнання, інвентарю, відходів, персоналу та харчових продуктів*, тощо.

Натомість, редакцією проекту наказу пропонується замість вимог до виробництва та *обігу харчових продуктів* затвердити термінологічне визначення «харчоблоку» та вимоги до нього.

Зокрема, «харчоблок» - *потужність*, яка розташована в закладі загальної середньої освіти використовується для виробництва та/або обігу харчових продуктів.

Таким чином, проектом наказу замість регламентації *гігієнічних вимог до виробництва та обігу харчових продуктів*, як це визначено Законом про безпечність, встановлюються вимоги до потужностей, постачання харчових продуктів на харчоблоці, поводження з харчовими відходами тощо.

Тобто, фактично має місце підміна понять на підзаконному рівні, коли замість врегулювання питань, що належать до питань регулятора, є намагання унормувати напрямок, який по-перше законодавчо врегульований, по-друге – знаходиться поза межами компетенції центрального органу виконавчої влади.

Крім того, зміст проекту Вимог виходить за межі його назви, оскільки, окрім приміщень також спрямований на встановлення вимог до транспортних засобів, що здійснюють перевезення харчових продуктів на харчоблок, до процесу постачання харчових продуктів на харчоблоці, до поводження з харчовими відходами.

Зазначені вимоги також не виходять до поняття «харчоблок», яке надане самим розробником.

Відповідно до статті 19 Конституції України, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

2. Згідно з приписами Закону та Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (далі – Методика), Аналіз регуляторного впливу (АРВ) – це інформативно-аналітичний документ, який дає систематизовану оцінку регулюванню та містить обґрунтування необхідності державного регулювання шляхом прийняття відповідного регуляторного акта; аналіз впливу, який справлятиме регуляторний акт на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави; обґрунтування відповідності проекту регуляторного акта принципам державної регуляторної політики.

Натомість АРВ розробником проекту наказу підготовлений за формально-декларативним принципом, без наявності усієї необхідної інформації, передбаченої Законом та Методикою, що в свою чергу не доводить відповідність проекту наказу принципам державної регуляторної політики.

Зокрема, розробником не доведено, що надана для погодження редакція проекту наказу разом з усіма запропонованими ним механізмами дозволить вирішити визначені проблеми та досягнути визначені цілі. Більше того, низка положень, які запропоновані проектом наказу не аргументовані та не оцінені в АРВ, відповідно доцільність та ефективність їхнього застосування є необґрунтованою.

Так, у розділі I «Визначення проблеми» АРВ згідно з вимогами Методики розробник повинен чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, визначити причини її виникнення, оцінити важливість зазначеної проблеми, зокрема навести дані у цифровому чи кількісному вимірі, що доводять факт існування проблеми і характеризують її масштаб, визначити основні групи, на які вона справляє вплив, а також обґрунтувати, чому проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів та діючих регуляторних актів.

Проте, в АРВ до проекту наказу розробником акцентовано увагу на тому, що впродовж січня - липня 2020 року Держпродспоживслужбою було перевірено 631 заклад загальної середньої освіти щодо дотримання законодавства у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів. В результаті було виявлено 34 оператори ринку, які постачають харчові продукти не маючи державної реєстрації, у 11- відсутні експлуатаційні дозволи, до 17 суб'єктів господарювання застосовано штрафні санкції, видано 875 приписів про усунення виявлених порушень, в 55 закладах тимчасово припинено обіг харчових продуктів у зв'язку із загрозою для життя та здоров'я людини. Відкликано та вилучено 356 кг непридатних та небезпечних харчових продуктів.

При цьому, визначені розробником статистичні дані не дозволяють встановити та підтвердити причинно-наслідковий зв'язок між умовами виникнення зазначених показників контролю, а також тим механізмом пропонується проектом наказу, як спосіб вирішення цих проблем.

Більше того, вважаємо, що визначена розробником інформація лише підтверджує дієвість чинних процедур дотримання законодавства у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, та не потребує додаткового врегулювання, відповідно проблемне питання може виникати лише в контексті притягнення до відповідальності винних осіб.

Також, розробник не обґрунтовує, які питання не врегульовані в сфері харчування в закладах загальної середньої освіти та який небезпечний фактор буде врегульовано в разі прийняття цього проекту наказу.

Зазначене не дозволяє адекватно оцінити практичну необхідність вирішення визначених розробником проблем (у разі їх наявності) та підтвердити доцільність зміни існуючої моделі гігієнічних вимог до харчоблоків.

Згідно з інформації, зазначеної розробником, запропоноване регулювання поширюється приблизно на 16000 малих та мікро суб'єктів господарювання, що складає близько 100% у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання. Зважаючи на це, розробник на виконання вимог пункту 8 Методики у розділі VI АРВ «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги» повинен був забезпечити проведення М-Тесту.

Під час проведення М-Тесту у розділі у розділі VI АРВ «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні

особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги» розробником застосовано недостатню деталізацію процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації вимог регулювання (наприклад, наявність паперових рушників для персоналу який працює на харчоблоках, укладення договору із суб'єктом господарювання, який надає послуги із видалення відходів тощо).

Це ставить під сумнів точність розрахунків наведених в М-Тесті.

Підсумовуючи зазначене, за результатами розгляду положень проекту наказу та АРВ до нього, встановлено, що його розроблено без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики, зокрема: *доцільності* - обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою вирішення існуючої проблеми, *адекватності* - відповідності форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив; *ефективності* - забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави; *збалансованості* - забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, визначених статтею 4 Закону та вимогам статті 8 Закону в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики.

Також порушено вимоги статті 5 цього Закону щодо недопущення прийняття регуляторних актів, які дублюють діючі регуляторні акти.

Керуючись частиною четвертою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проекту наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України «Про затвердження Гігієнічних вимог до харчоблоків, розташованих у закладах загальної середньої освіти».

**Т. в. о. Голови Державної регуляторної
служби України**

Олег МІРОШНІЧЕНКО

